ПРОЕКТ

ДО
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д
от ЖЕЧО СТАНКОВ, министър на енергетиката

ОТНОСНО: Проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Устройствен правилник на Министерството на енергетиката

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (УПМСНА), предлагам на Вашето внимание проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Устройствен правилник на Министерството на енергетиката.

Сложните икономически и политически процеси, протичащи в национален и международен аспект, с пряко или косвено отражение в сферата на енергетиката, както и амбициите на Европейския съюз в областта на енергетиката и климата, предполагат съществени промени в енергийната политика в страната. Преодоляването на сериозните предизвикателства в сектор „Енергетика", пред които е изправена страната, изисква бързи и навременни решения и привеждане в изпълнение на мерки за преодоляване на рисковете за икономиката и гражданите. Осигуряването на благоприятна бизнес среда както за енергийния, така и за минно-добивния сектор, и ефективното управление на публичните предприятия в енергийния сектор са от ключово значение за доброто развитие на икономиката на страната.

Съществен акцент в дейността на министерството в краткосрочен и средносрочен план е изпълнението на мерки за преодоляване на възможни негативни ефекти, свързани с либерализацията на пазара на електрическа енергия за битовите клиенти, включително за популяризиране на необходимостта от установяване на свободен и конкурентен пазар на електрическа енергия и едновременно с това за защита на уязвими групи клиенти.

Предизвикателство е и справянето с отговорностите на министерството по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) в част „Нисковъглеродна

икономика“, отговарящо през последните две години за редица заложени в плана реформи и изпълняващо функциите на структура за наблюдение и докладване по няколко инвестиции по плана, както и с отговорностите по други програми и проекти, включително по Модернизационния фонд.

Към момента изпълнението на инвестициите по НПВУ се осигурява чрез създадени със заповед на министъра на енергетиката Структури за наблюдение и докладване по всяка инвестиция. Тези структури включват ръководител и дирекции, отговорни за изпълнението на определени дейности по конкретната инвестиция. По този начин всички дирекции в общата и специализираната информация на МЕ са ангажирани с изпълнението на инвестиции по НПВУ, без да са конкретизирани отговорности на конкретни експерти. Дейностите по изпълнение на НПВУ не могат да бъдат подходящо приоритизирани поради наличието на много други отговорности на експертите, свързани с ангажиментите им съгласно функциите на дирекцията, в която работят.

Министерството на енергетиката е подало предложения за инвестиции по главата RePowerEU, с която ще бъде допълнено НПВУ, и при договарянето им ще се явят допълнителен ангажимент за министерството, който не е обезпечен с човешки ресурс.

Освен по НПВУ на министъра на енергетиката са възложени функции, свързани с управлението на средствата от Модернизационния фонд, определени за Република България, провеждането текущ и последващ контрол върху изпълнението на проекти, финансирани със средства от тази фонд и извършването на оценка на съответствието на инвестициите с изискванията и на напредъка по изпълнението им. Министерството е отговорната институция, която програмира областите на подкрепа, извършва подбор на проекти и подава към Инвестиционния комитет за одобрение, както и наблюдава изпълнението и отчитането на сключените договори. Към момента изпълнението на Модернизационния фонд е в начален етап, като се извършват дейности по програмиране. През следващите години ще се увеличи значително броя на областите за подкрепа, както и сключените договори по тях.

Министерството на енергетиката е Програмен оператор по програма BEEEEC, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Дейността се обезпечава от екип, сформиран със заповед на министъра на енергетиката, обхващащ експерти от почти всички дирекции в министерството. Изпълнението на дейностите по сключените договори по Програмата приключи до 30 април 2024 г. и в момента се извършва основно мониторинг и верификация на постъпили окончателни искания за плащания. Предстои финално отчитане на програмата. Същевременно вече е в ход програмирането на новия програмен период, а енергийните теми са от особен интерес за страните-донори.

Липсата на капацитет от страна на МЕ за изпълнение на множеството възложени проекти и инвестиции би могло да доведе до висок риск от загуба на милиарди лева.

Анализът на горепосочените дейности и задачи, тяхната важност и обем показват невъзможност за оптимално изпълнение на текущата дейност на Министерството на енергетиката с наличния капацитет и структура на администрацията. Към момента натоварването върху служителите на Министерството на енергетиката е увеличено до нива, които водят до невъзможност за прецизно и своевременно изпълнение на задълженията. Изпълнението им и ефективното провеждане на правителствената политика в сферата на законоустановени правомощия на министъра на енергетиката изискват укрепване и правилно структуриране на административния капацитет на министерството.

Изготвянето на нов Устройствен правилник на Министерството на енергетиката се наложи и с оглед приетите през изминалите девет години от приемането на действащия правилник промени в редица закони и подзаконови нормативни актове, включително в Закона за енергетиката, Закона за подземните богатства, Закона за енергията от възобновяеми източници и Закона за енергийната ефективност и свързаните с тях подзаконови нормативни актове. Промени са направени и в други, съпътстващи дейността на министъра на енергетиката нормативни актове. Приета е нормативна уредба относно публичните предприятия. С оглед на това в проекта на правилник са включени разпоредби относно правомощията на министъра и функциите на дирекциите от общата и специализирана администрация в министерството за създаването на по-прецизна уредба, приведена в съответствие с действащото законодателство. Така се дава възможност за навременни действия при осъществяване на политическата програма на правителството, при разработване на проекти на нормативни актове и при изпълнение на правомощията на министъра, които задачи са свързани със своевременно и качествено осъществяване на административните услуги и други действия по отношение на икономическите субекти в енергийния сектор и в областта на подземните богатства.

Към момента една от двете дирекции в общата администрация изпълнява финансово-стопанските дейности, управлението на собствеността, информационно обслужване и технологии и връзките с обществеността и протокола. Съвместяването на толкова на брой разнопосочни функции води до прекомерно натоварване по отношение на ръководството и организацията им. Същото се отнася и за другата дирекция в общата администрация, в която се изпълняват правните дейностите, административното обслужване и канцелария и човешките ресурси.

Необходимите промени са многобройни и важни, което не позволява те да бъдат направени чрез изменения и допълнения в действащия правилник.

С предлагания проект на постановление се цели създаването на:

- оптимална организационна структура чрез прецизиране и диференциране на функциите на отделните административни структури на министерството;

- необходимите условия за ефективно подпомагане на министъра на енергетиката при изпълнението на правомощията му и дейностите, възложени на министерството.

Постигането на заложените цели и ефективното провеждане на правителствената политика в сферата на законоустановени правомощия на министъра на енергетиката изискват увеличаване и правилно структуриране на наличния административен капацитет.

С проекта на правилник се предвижда специализираната администрация да бъде организирана в 6 дирекции.

Две от дирекциите са с преки отговорности в провеждането на енергийната политика и контрола в енергетиката. Те се запазват в структурно отношение, като функциите им са прецизирани и приведени в съответствие с действащата нормативна уредба, включително Закона за енергетиката, Закона за енергията от възобновяеми източници, Закона за енергийната ефективност, Закона за безопасно използване на ядрената енергия и свързаните с тези закони подзаконови нормативни актове. Възложените на тези дирекции дейности ще спомогнат за провеждането на устойчиви политики, насочени към развитието на пазарите на енергия, енергийната ефективност и нисковъглеродната енергетика.

Предлага се създаването на самостоятелна дирекция с функции, свързани с управлението и изпълнението на финансирани от различни източници програми и проекти в областта на енергетиката. Както е посочено по-горе МЕ е отговорно за изпълнението на програми и управлението на средства за инвестиции в областта на енергетиката на значителна стойност и от стратегическо значение за страната. Всички те са обвързани с времеви ограничения за усвояване на ресурса и изпълнение на дейностите, което налага мобилизирането на голям брой експерти едновременно. Към момента Министерството на енергетиката не разполага с обособена дирекция, на която да бъде възложено изпълнението на функциите по НПВУ и други програми и проекти. Създаването на самостоятелно звено ще даде възможност да се намали натоварването върху експертите от останалите дирекции и те да се концентрират върху основните им функции и задължения. Обособявайки ново административно звено и назначавайки служители с необходимия опит и знания, ще бъдат минимизирани рисковете от загуба на финансов ресурс поради ограничен административен капацитет в тази област, както и загуба на ефективност поради претоварване на служителите.

Дирекцията, отговорна за политиките и административните производства в областта на подземните богатства, се запазва като структура. Функциите й са прецизирани с оглед актуалната нормативна уредба, което ще позволи успешното

провеждане на политиката в областта на подземните богатства за осигуряване на благоприятна бизнес среда за минно-добивния сектор.

Подпомагането на министъра при осъществяването на международното сътрудничество и връзките с обществеността се предлага да бъде изпълнявано от една дирекция, структурирана в специализираната администрация. Предвидено е тази дирекция да осигурява провеждането на информационната и комуникационната политика на министерството и да участва в координацията и изпълнението на ангажиментите в областта на енергетиката, произтичащи от членството на Република България в ЕС и от двустранни и многостранни международни актове и инициативи в областта на енергетиката. По този начин координирано във вътрешен и международен план ще бъдат адресирани мерките, свързани с установяване на свободен и конкурентен пазар на енергия в международен, регионален и национален план.

Функциите на съществуващата и понастоящем дирекция, отговорна за държавните предприятия в енергийния сектор, са съобразени с действащата нормативна уредба относно публичните предприятия, включително Закона за публичните предприятия и правилника за прилагането му. Това ще позволи осъществяването на ефективен мониторинг на процесите в публичните предприятия в енергийния сектор.

За преодоляването на посочени по-горе дефицити, констатирани в общата администрация на министерството, се предлага в нея да бъдат създадени три дирекции. Предвидено е правните дейности да бъдат обособени в самостоятелна дирекция с оглед спецификите и обема на работа, както и обединяването на функциите, свързани с информационното и административно обслужване, предвид допирните точки между тях, като тази дирекция ще изпълнява и дейностите, свързани с управлението на човешките ресурси. Третата дирекция в общата администрация ще е отговорна за финансово-стопанските дейности и управлението на собствеността.

За постигане на заложените цели се предвижда увеличаване на щатната численост на администрацията с 18 щатни бройки, което ще се реализира с компенсирана промяна чрез намаляване на щатната численост на персонала на други администрации, при спазване на § 16, ал. 1 и 2 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията (ДВ, бр. 15 от 2012 г.). Допълнителните щатни бройки в голямата си част се предвижда да бъдат част от новосъздаваната дирекция с функции, свързани с управлението и изпълнението на програми.

Функциите на самостоятелните звена на пряко подчинение на министъра са приведени в съответствие с действащата нормативна уредба.

Като резултат от приемането на предлагания проект на Устройствен правилник на Министерството на енергетиката се очаква оптимизация на функциите

на структурните звена в администрацията и осигуряване на кадровата им обезпеченост за ефективно подпомагане изпълнението на законовите правомощия на министъра на енергетиката и на политическата програма на правителството в част „Енергетика".

Проектът на постановление не е свързан с въвеждане на актове на европейското право, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с него.

Предложеният проект на акт оказва въздействие върху държавния бюджет и се придружава от финансова обосновка, съгласно Приложение № 2.1 на чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „а" от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (УПМСНА).

Съгласно чл. 26, ал. 2 от Закона за нормативните актове (ЗНА), проектът на постановление на Министерски съвет, проектът на правилник, докладът и частичната предварителна оценка на въздействието бяха публикувани на интернет страницата на МЕ и на Портала за обществени консултации на Министерски съвет. На основание чл. 26, ал. 4, изречение първо от ЗНА, срокът за предложения и становища по проектите, публикувани за обществени консултации, беше 30 дни.

Настоящият доклад и проектите на постановление и правилник са съгласувани с останалите министри съгласно чл. 32, ал. 1 от УПМСНА.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА МИНИСТРИ,

С оглед изложеното и на основание чл. 8, ал. 1 от УПМСНА, предлагам да бъде приет приложеният проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Устройствен правилник на Министерството на енергетиката.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Проект на постановление на Министерския съвет;
2. Проект на Устройствен правилник на Министерството на енергетиката;
3. Финансова обосновка;
4. Справка за отразените становища по чл. 32 от УПМСНА;
5. Съгласувателни становища по чл. 32 от УПМСНА;
6. Съобщение за средствата за масово осведомяване.

С уважение,

ЖЕЧО СТАНКОВ

Министър на енергетиката